

การออกหนังสือรับรองการตายในผู้เสียชีวิตที่ ต้องชันสูตรพลิกศพ

โดย นพ.สฤดี ลาภกระจ่าง พ.บ., ว.ว.(นิติเวชศาสตร์)

แหล่งอ้างอิงของการนำเสนอ

- ▶ คู่มือการปฏิบัติงานนิติเวช (สำหรับแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์) กระทรวงสาธารณสุข จัดทำโดยสำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2557

หนังสือรับรองการตาย

หนังสือรับรองการตาย

สถานที่เกิดของบิดา/มารดา: _____ หรือสถานที่เกิดของบิดา/มารดา: _____

อำเภอ/เขต: _____ ตำบล: _____ จังหวัด: _____

วันที่: _____ เดือน: _____ พ.ศ.: _____

1.1 ชื่อตัว-ชื่อสกุล	1.2 เลขประจำตัวประชาชน ☐ - □□□□ - □□□□□□□□□□ ☐	1.3 เพศ
1.4 อายุ	1.5 สัญชาติ	1.6 อาชีพ
1.8 ที่อยู่	1.9 ศพตก	
2.1 ตาม นส. _____	2.2 ผู้ทำรายงาน	
2.3 โฉนดเป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่/CAPITAL LETTERS)		
2.4 โฉนดการตายที่เกิดจากสาเหตุ		
2.5 โฉนดการตายที่เกิดจากสาเหตุการตายที่เกิดจากสาเหตุการตาย "ไม่ทราบ" (ให้เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)		
2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ _____ สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรภ์ในวันที่ _____ ปี _____ ☐ ไม่ทราบ		
3.1 ชื่อสถานที่ _____	3.2 ศพอยู่ตามใดตามบ้าน _____	
3.3 ที่อยู่ _____		
4.1 ชื่อตัว-ชื่อสกุลบิดา	4.2 สัญชาติ	4.3 เลขประจำตัวประชาชน ☐ - □□□□ - □□□□□□□□□□ ☐
4.1 ชื่อตัว-ชื่อสกุลมารดา	4.2 สัญชาติ	4.3 เลขประจำตัวประชาชน ☐ - □□□□ - □□□□□□□□□□ ☐
5.1 ชื่อตัว-ชื่อสกุล	เลขประจำตัวประชาชน ☐ - □□□□ - □□□□□□□□□□ ☐	
5.2 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่นๆ _____	_____	

หมายเหตุ: หนังสือรับรองการตายในกรณีที่เกิดจากสาเหตุการตายที่เกิดจากสาเหตุการตาย "ไม่ทราบ" (ให้เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) จะต้องมีการชันสูตรศพโดยแพทย์นิติเวชหรือแพทย์ผู้ชำนาญการก่อนออกใบรับรองการตาย

ชื่อ: _____ ผู้ทำรายงาน
(_____)

รูปที่ 1 หนังสือรับรองการตาย (ท.ร.4/2)

- ▶ กระทรวงมหาดไทยออกแบบมาให้ใช้ตามกฎหมาย
- ▶ ส่วนที่สำคัญสำหรับแพทย์ คือ ส่วนแสดงสาเหตุการตาย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
 - ▶ ส่วนที่ 1 เป็นไปตามแบบสากลขององค์การอนามัยโลก
 - ▶ ส่วนที่ 2 มีเฉพาะของประเทศไทยที่ให้เขียนชื่อโรคเป็นภาษาไทย สำหรับพิมพ์ลงในใบมรณบัตรและข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครุฑ์กรณีและผู้เสียชีวิตเป็นสตรี หรือข้อมูลการสิ้นสุดการตั้งครุฑ์ (หลังแท้งหรือหลังคลอด) ในเวลาไม่เกิน 6 สัปดาห์

หัวข้อของส่วนที่ 1 ของหนังสือรับรองการตาย

▶ 1.โรคที่เป็นสาเหตุการตาย มี 4 บรรทัด คือ บรรทัด a, b, c และ d

(a) _____ (due to)

(b) _____ (due to)

(c) _____ (due to)

(d) _____

▶ 2.โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน _____

หัวข้อของส่วนที่ 1 ของหนังสือรับรองการตาย

- ▶ การกรอกสาเหตุการตายที่ระบุในหัวข้อของส่วนที่ 1 ของหนังสือรับรองการตาย ให้กรอกตามตามหลักการของบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ (ICD-10) เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการตาย และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 1. ให้ระบุสาเหตุการตายมีเหตุการณ์ที่ดำเนินต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน (logical sequence) โดยเรียงลำดับย้อนจากปลายทางหรือปัจจุบันไปหาต้นเหตุหรืออดีตที่สุด เรียงลำดับจากบรรทัดบนสุด คือ (a) จนถึงสาเหตุต้นต่อที่แท้จริงในบรรทัดล่างสุดแล้วแต่ว่ามีลำดับมากน้อยเพียงใด

หลักการรอกสาเหตุการณ์ตายตาม ICD-10

- ▶ 2. กรณีที่มีหลายสาเหตุการตายที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกันโดยตรง แต่ไม่ยากตัดทิ้ง หรืออาจจะเกี่ยวข้องกันอยู่บ้าง ให้บันทึกโรคที่คิดว่ามีโอกาเป็นสาเหตุการตายมากที่สุดตามข้อที่ 1 และบันทึกโรคอื่น ๆ ในหัวข้อถัดมาที่ระบุว่า “โรค หรือ ภาวะอื่น ที่เป็นเหตุหนุน”

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 3. ไม่บันทึกรูปแบบการตายในบรรทัดสุดท้ายของสาเหตุการตาย หรือไม่ควรระบุในบรรทัดใด ๆ เลย แต่ให้ระบุโรคที่เป็นสาเหตุการตายเท่านั้น
 - ▶ รูปแบบการตาย (mode of death) คือกระบวนการที่ตายหรือ pathophysiology ของร่างกาย เช่น heart failure, cardiac arrest, respiratory failure, cardiorespiratory failure, shock, brain dysfunction เป็นต้น เกิดได้จากหลายสาเหตุ ส่วนสาเหตุการตาย (cause of death) ต้องเป็นโรคถึงแม้ว่าจะกำกวม คลุมเครือ หรือยังไม่สามารถวินิจฉัยได้ชัดเจน เช่น sudden cardiac death (I46.1) เป็นโรคหัวใจที่ยังระบุไม่ได้ เป็นต้น

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 4. การตายตามธรรมชาติ ที่ไม่มีความจำเป็นต้องค้นหาเหตุตายอีก หรือค้นหาแล้วแต่ไม่ได้เหตุตาย ให้สันนิษฐานตามความน่าจะเป็นที่คิดว่าใกล้เคียงที่สุด เช่น ป่วยด้วย hypertension มานาน จนทราบว่ามีการ cardiomegaly แต่ตรวจไม่พบหลักฐานของ coronary disease ก่อนเสียชีวิต มีอาการเหนื่อยมากจึงนอนพักและหมดสติไป อาจจะสันนิษฐานว่าเป็น hypertensive heart disease with (congestive) heart failure (I11.0)

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 5. ไม่ลง etiology เช่น โรคติดเชื้อหรือปรสิตบางชนิด เป็นสาเหตุของโรคมะเร็งบางอย่าง เช่น พยาธิใบไม้ตับเป็นสาเหตุของมะเร็งท่อน้ำดี ให้ลงสาเหตุตายเป็นโรคมะเร็ง ยกเว้นบางกรณีที่แยกรหัสไว้เฉพาะ เช่น HIVที่ทำให้เกิด Kaposi sarcoma ให้สาเหตุการตายเป็น HIV disease resulting in Kaposi sarcoma (B21.0)

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 6. ถ้าไม่สามารถสันนิษฐานได้ หรือกลัวว่าอาจจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่กระทบต่อสถิติชีพ ให้เลือกจากกลุ่ม ill-defined and unknown causes of mortality (R95-R99)

หลักการกรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 7. กรณีที่สาเหตุการตายดำเนินต่อกันหลายขั้นตอนหรือมีหลายสาเหตุร่วมกัน ในหลายๆภาวะโรค มีรหัสของ “sequelae of” ให้เลือกใช้ เช่น ผู้ป่วย hemorrhagic stroke ที่ basal ganglia นอนป่วยมา 10 ปีแล้ว ก่อนเสียชีวิตพบทั้ง pressure ulcer, pneumonia และ urinary tract infection จนอาจจะมี sepsis แล้วเสียชีวิตลง อาจจะระบุเพียง sequelae of intracerebral haemorrhage (I69.1) > (due to) intracerebral haemorrhage in hemisphere, subcortical (I61.0)

หลักการกรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 8. กรณีที่อยากจะระบุหลาย ๆ สาเหตุ ที่มีน้ำหนักเท่า ๆ กัน สามารถเขียนลงในบรรทัดเดียวกันโดยใช้จุลภาค “,” คั่น

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 9. มีรหัสโรคที่สามารถเลือกกว้าง ๆ หรือแคบลงมาก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเลือกแคบ ๆ เสมอไปถ้าไม่แน่ใจ เช่น ไม่ทราบว่า เป็น intracerebral hemorrhage ตำแหน่งใด ก็มีรหัส “intracerebral haemorrhage, unspecified (I61.9)” ให้เลือกใช้ แต่หากยิ่งระบุได้แคบลงเท่าไร ก็ยิ่งมีประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 10. กรณีไม่ยากเขียนการวินิจฉัยที่ยาว ๆ หรือเป็นการวินิจฉัยที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สบายใจที่อ่านพบ หรือไม่ยากเปิดเผยข้อมูลอย่างโจ่งแจ้ง สามารถลงเฉพาะรหัสได้ เช่น AIDS อาจลงเป็น B24

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 11. เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้ข้อมูลทางสถิติของประเทศชาติมากที่สุด สาเหตุแต่ละลำดับชั้น ควรจะระบุระยะเวลาในคอลัมน์ขวามือให้สอดคล้องกัน เพราะจะมีความหมายแตกต่างกันมาก เช่น การเป็น intracerebral hemorrhage แล้วเสียชีวิตใน 3 วัน กับอยู่ได้มา 10 ปี จึงค่อยเกิด sequelae แล้วเสียชีวิตใน 1 สัปดาห์

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 12. กรณีการตายพิตรรรมชาติ ได้แก่ injury หรือ toxicology รหัสโรคจะถูกเขียนตามพยาธิสภาพได้ตามกลุ่ม injury, poisoning and certain other consequences of external causes (S00-T98)

Chapter XIX

Injury, poisoning and certain other consequences of external causes (S00-T98)

Excludes: birth trauma ([P10-P15](#))
obstetric trauma ([O70-O71](#))

This chapter contains the following blocks:

- [S00-S09](#) Injuries to the head
- [S10-S19](#) Injuries to the neck
- [S20-S29](#) Injuries to the thorax
- [S30-S39](#) Injuries to the abdomen, lower back, lumbar spine and pelvis
- [S40-S49](#) Injuries to the shoulder and upper arm
- [S50-S59](#) Injuries to the elbow and forearm
- [S60-S69](#) Injuries to the wrist and hand
- [S70-S79](#) Injuries to the hip and thigh
- [S80-S89](#) Injuries to the knee and lower leg
- [S90-S99](#) Injuries to the ankle and foot

- [T00-T07](#) Injuries involving multiple body regions
- [T08-T14](#) Injuries to unspecified parts of trunk, limb or body region
- [T15-T19](#) Effects of foreign body entering through natural orifice
- [T20-T32](#) Burns and corrosions
 - [T20-T25](#) Burns and corrosions of external body surface, specified by site
 - [T26-T28](#) Burns and corrosions confined to eye and internal organs
 - [T29-T32](#) Burns and corrosions of multiple and unspecified body regions
- [T33-T35](#) Frostbite
- [T36-T50](#) Poisoning by drugs, medicaments and biological substances
- [T51-T65](#) Toxic effects of substances chiefly nonmedicinal as to source
- [T66-T78](#) Other and unspecified effects of external causes

782

WHO's ICD-10

- [T79](#) Certain early complications of trauma
- [T80-T88](#) Complications of surgical and medical care, not elsewhere classified
- [T90-T98](#) Sequelae of injuries, of poisoning and of other consequences of external causes

Injury, poisoning and certain other consequences of external causes (S00-T9)

Injuries to the head (S00-S09)

S00 Superficial injury of head

- S00.0 Superficial injury of scalp
- S00.1 Contusion of eyelid and periorcular area
- S00.2 Other superficial injuries of eyelid and periorcular area
- S00.3 Superficial injury of nose
- S00.4 Superficial injury of ear
- S00.5 Superficial injury of lip and oral cavity
- S00.7 Multiple superficial injuries of head
- S00.8 Superficial injury of other parts of head
- S00.9 Superficial injury of head, part unspecified

S01 Open wound of head

- S01.0 Open wound of scalp
- S01.1 Open wound of eyelid and periorcular area
- S01.2 Open wound of nose
- S01.3 Open wound of ear
- S01.4 Open wound of cheek and temporomandibular area
- S01.5 Open wound of lip and oral cavity
- S01.7 Multiple open wounds of head
- S01.8 Open wound of other parts of head
- S01.9 Open wound of head, part unspecified

S02 Fracture of skull and facial bones

- S02.0 Fracture of vault of skull
- S02.1 Fracture of base of skull
- S02.2 Fracture of nasal bones
- S02.3 Fracture of orbital floor
- S02.4 Fracture of malar and maxillary bones
- S02.5 Fracture of tooth
- S02.6 Fracture of mandible
- S02.7 Multiple fractures involving skull and facial bones
- S02.8 Fractures of other skull and facial bones
- S02.9 Fracture of skull and facial bones, part unspecified

- [-] S03 Dislocation, sprain and strain of joints and ligaments of head
 - S03.0 Dislocation of jaw
 - S03.1 Dislocation of septal cartilage of nose
 - S03.2 Dislocation of tooth
 - S03.3 Dislocation of other and unspecified parts of head
 - S03.4 Sprain and strain of jaw
 - S03.5 Sprain and strain of joints and ligaments of other and unspecified parts of head
- [-] S04 Injury of cranial nerves
 - S04.0 Injury of optic nerve and pathways
 - S04.1 Injury of oculomotor nerve
 - S04.2 Injury of trochlear nerve
 - S04.3 Injury of trigeminal nerve
 - S04.4 Injury of abducent nerve
 - S04.5 Injury of facial nerve
 - S04.6 Injury of acoustic nerve
 - S04.7 Injury of accessory nerve
 - S04.8 Injury of other cranial nerves
 - S04.9 Injury of unspecified cranial nerve
- [-] S05 Injury of eye and orbit
 - S05.0 Injury of conjunctiva and corneal abrasion without mention of foreign body
 - S05.1 Contusion of eyeball and orbital tissues
 - S05.2 Ocular laceration and rupture with prolapse or loss of intraocular tissue
 - S05.3 Ocular laceration without prolapse or loss of intraocular tissue
 - S05.4 Penetrating wound of orbit with or without foreign body
 - S05.5 Penetrating wound of eyeball with foreign body
 - S05.6 Penetrating wound of eyeball without foreign body
 - S05.7 Avulsion of eye
 - S05.8 Other injuries of eye and orbit
 - S05.9 Injury of eye and orbit, unspecified

-
-
- [-] S06 Intracranial injury
 - S06.0 Concussion
 - S06.1 Traumatic cerebral oedema
 - S06.2 Diffuse brain injury
 - S06.3 Focal brain injury
 - S06.4 Epidural haemorrhage
 - S06.5 Traumatic subdural haemorrhage
 - S06.6 Traumatic subarachnoid haemorrhage
 - S06.7 Intracranial injury with prolonged coma
 - S06.8 Other intracranial injuries
 - S06.9 Intracranial injury, unspecified
 - [-] S07 Crushing injury of head
 - S07.0 Crushing injury of face
 - S07.1 Crushing injury of skull
 - S07.8 Crushing injury of other parts of head
 - S07.9 Crushing injury of head, part unspecified
 - [-] S08 Traumatic amputation of part of head
 - S08.0 Avulsion of scalp
 - S08.1 Traumatic amputation of ear
 - S08.8 Traumatic amputation of other parts of head
 - S08.9 Traumatic amputation of unspecified part of head
 - [-] S09 Other and unspecified injuries of head
 - S09.0 Injury of blood vessels of head, not elsewhere classified
 - S09.1 Injury of muscle and tendon of head
 - S09.2 Traumatic rupture of ear drum
 - S09.7 Multiple injuries of head
 - S09.8 Other specified injuries of head
 - S09.9 Unspecified injury of head

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 13. ถ้าการบาดเจ็บส่งผลต่อเนื่องจนเกิดภาวะแทรกซ้อนและเสียชีวิต เช่น เกิด septicemia หรือ tetanus ให้ลงสาเหตุการตายในกลุ่ม sequelae of injuries, of poisoning and of other consequences of external causes (T90-T98) หรือกรณีที่ได้รับผลจากกระบวนการรักษา เช่น แพ้ยา ให้เลือกลงกลุ่ม complications of medical and surgical care (Y40-Y84) ไม่ควรลงเป็น septicemia หรือ tetanus หรือการแพ้ยา เพียงอย่างเดียว หรือไม่ระบุพยาธิสภาพหลักที่บาดเจ็บเป็นสาเหตุในบรรทัดถัดมา เพราะจะเกิดผลร้ายแรงต่อสิทธิต่างๆที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย และอาจจะทำให้แพทย์ที่ระบุไปเช่นนั้น ต้องประสบความยุ่งยากได้

Y40-Y84 Complications of medical and surgical care

Y40-Y59 Drugs, medicaments and biological substances causing adverse effects in therapeutic use

Y60-Y69 Misadventures to patients during surgical and medical care

Y70-Y82 Medical devices associated with adverse incidents in diagnostic and therapeutic use

Y83-Y84 Surgical and other medical procedures as the cause of abnormal reaction of the patient, or of later complication, without mention of misadventure at the time of the procedure

หลักการถอดสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 14. อีกรณี คือ โรคที่อาจกระตุ้นให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น epilepsy ทำให้เกิดอุบัติเหตุ จราจรและเสียชีวิตจากการบาดเจ็บ ให้ลงเป็นเรื่องการบาดเจ็บ เว้นแต่ไม่พบพยาธิสภาพของการบาดเจ็บที่เป็นสาเหตุการตาย อาจจะลงโรคที่เป็นอยู่ก็ได้ แต่ต้องทำด้วยความระมัดระวังยิ่ง โดยเฉพาะกรณีที่ไม่แน่ใจว่าโรคนั้นได้กำเริบขึ้นมาจริงๆหรือไม่ ยกเว้นมีหลักฐาน เช่น ชีบรถยนต์ชนกำแพงโดยมีการบาดเจ็บเล็กน้อยแต่หมดสติแล้วตรวจพบต่อมาว่ามี myocardial infarction ชัดเจนจนเสียชีวิต อาจจะลงเป็นโรคดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามต้องพึงสังวรไว้ว่า การบาดเจ็บแม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจจะกระตุ้นให้โรคกำเริบได้ เท่าๆ กับที่โรคกระตุ้นให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน ดังนั้น ถ้าจะลงโรคเป็นหลัก ก็ให้ลงอุบัติเหตุที่บาดเจ็บในหัวข้อ “โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน” ด้วย

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 15. ข้อสำคัญคือ กติกาของ ICD-10 ต้องการให้ลงสาเหตุของพยาธิสภาพนั้นในกลุ่ม external causes of morbidity and mortality (V01-Y98) เป็นบรรทัดต้นเหตุ(ล่างลงมา) เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้ข้อมูลยิ่งกว่า

Chapter XX

External causes of morbidity and mortality (V01-Y98)

This chapter, which in previous revisions of ICD constituted a supplementary classification, permits the classification of environmental events and circumstances as the cause of injury, poisoning and other adverse effects. Where a code from this section is applicable, it is intended that it shall be used in addition to a code from another chapter of the Classification indicating the nature of the condition. Most often, the condition will be classifiable to Chapter XIX, Injury, poisoning and certain other consequences of external causes (S00-T98). Causes of death should preferably be tabulated according to both Chapter XIX and Chapter XX, but if only one code is tabulated then the code from Chapter XX should be used in preference. Other conditions that may be stated to be due to external causes are classified in Chapters I to XVIII. For these conditions, codes from Chapter XX should be used to provide additional information for multiple-condition analysis only.

Categories for sequelae of external causes of morbidity and mortality are included at Y85-Y89.

This chapter contains the following blocks:

V01-X59 Accidents

V01-V99 Transport accidents

V01-V09 Pedestrian injured in transport accident

V10-V19 Pedal cyclist injured in transport accident

V20-V29 Motorcycle rider injured in transport accident

V30-V39 Occupant of three-wheeled motor vehicle injured in transport accident

[V40-V49](#) Car occupant injured in transport accident

[V50-V59](#) Occupant of pick-up truck or van injured
in transport accident

902

WHO's ICD-10

[V60-V69](#) Occupant of heavy transport vehicle
injured in transport accident

[V70-V79](#) Bus occupant injured in transport accident

[V80-V89](#) Other land transport accidents

[V90-V94](#) Water transport accidents

[V95-V97](#) Air and space transport accidents

[V98-V99](#) Other and unspecified transport accidents

W00-X59 Other external causes of accidental injury

W00-W19

Falls

W20-W49

Exposure to inanimate mechanical forces

W50-W64

Exposure to animate mechanical forces

W65-W74

Accidental drowning and submersion

W75-W84

Other accidental threats to breathing

W85-W99

Exposure to electric current, radiation and extreme ambient air temperature and pressure

X00-X09

Exposure to smoke, fire and flames

X10-X19

Contact with heat and hot substances

X20-X29

Contact with venomous animals and plants

X30-X39

Exposure to forces of nature

X40-X49

Accidental poisoning by and exposure to noxious substances

X50-X57

Overexertion, travel and privation

X58-X59

Accidental exposure to other and unspecified factors

X60-X84 Intentional self-harm

X85-Y09 Assault

[Y10-Y34](#) Event of undetermined intent

[Y35-Y36](#) Legal intervention and operations of war

Version for 2010

903

[Y40-Y84](#) Complications of medical and surgical care

[Y40-Y59](#) Drugs, medicaments and biological substances causing adverse effects in therapeutic use

[Y60-Y69](#) Misadventures to patients during surgical and medical care

[Y70-Y82](#) Medical devices associated with adverse incidents in diagnostic and therapeutic use

[Y83-Y84](#) Surgical and other medical procedures as the cause of abnormal reaction of the patient, or of later complication, without mention of misadventure at the time of the procedure

[Y85-Y89](#) Sequelae of external causes of morbidity and mortality

[Y90-Y98](#) Supplementary factors related to causes of morbidity and mortality classified elsewhere

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 16. กลุ่ม external causes of morbidity and mortality (V01-Y98) เทียบเท่ากับ “พฤติการณ์การตาย” ซึ่งอาจมีผลทางกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะมีหมายเหตุกำกับไว้ในหนังสือรับรองการตายก็ตาม ดังนั้น เราสามารถทำตาม ICD-10 โดยไม่กระทบต่อข้อเท็จจริงทางกฎหมายได้ ตามคำแนะนำในข้อดังต่อไปนี้

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10 ข้อ 16 ต่อเนื่อง

- ▶ 16.1. ให้ลง external causes of morbidity and mortality ตามความเป็นจริงที่ปรากฏชัดและสอดคล้องกับสำนวนการชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนหรืออัยการแล้วแต่กรณี ที่ได้สรุปยืนยันแล้ว

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10 ข้อ 16 ต่อเนื่อง

- ▶ 16.2. กรณีที่ไม่ชัดเจน ให้ลงกว้าง ๆ เช่น พบศพคนเดินถนนถูกรถไม่ทราบชนิดชน โดยแน่ใจว่าถูกรถชนแน่นอน ไม่ได้ถูกทำร้ายหรือถูกกระทำอย่างอื่น ให้ลง pedestrian injured in nontraffic accident involving other and unspecified motor vehicles (V09.1) แต่ถ้าไม่แน่ใจเลยว่าศพบนถนนจะตกจากสะพานลอยหรือโดนรถชนหรือไม่ ให้เลือก unspecified event, undetermined intent (Y34) เป็นต้น

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10 ข้อ 16 ต่อเนื่อง

- ▶ 16.3. กรณีที่อาจจะเป็นการฆ่าตัวตายหรืออุบัติเหตุ เช่น กระโดดน้ำตายหรือตกน้ำตายเอง ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่าไม่ใช่คดีฆาตกรรมแล้ว เราอาจลงในหัวข้อ event of undetermined intent (Y10-Y34) ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าการตายนั้น มีผลประโยชน์ทางกฎหมายด้วย เช่น การทำประกันชีวิต หากฆ่าตัวตายจะไม่ได้รับประโยชน์ชดเชย จึงไม่ควรลงในหัวข้อที่เสี่ยงต่อความขัดแย้งกับญาติโดยไม่จำเป็น

Event of undetermined intent (Y10-Y34)

[\[See at the beginning of this chapter for fourth-character subdivisions\]](#)

Note: This section covers events where available information is insufficient to enable a medical or legal authority to make a distinction between accident, self-harm and assault. It includes self-inflicted injuries, but not poisoning, when not specified whether accidental or with intent to harm ([X40-X49](#)). Follow legal rulings when available.

Y10 Poisoning by and exposure to nonopioid analgesics, antipyretics and antirheumatics, undetermined intent

Includes: 4-aminophenol derivatives
nonsteroidal anti-inflammatory drugs [NSAID]
pyrazolone derivatives
salicylates

Y11 Poisoning by and exposure to antiepileptic, sedative-hypnotic, antiparkinsonism and psychotropic drugs, not elsewhere classified, undetermined intent

Includes: antidepressants
barbiturates
hydantoin derivatives
iminostilbenes
methaqualone compounds
neuroleptics
psychostimulants
succinimides and oxazolidinediones
tranquillizers

Y12 Poisoning by and exposure to narcotics and psychodysleptics [hallucinogens], not elsewhere classified, undetermined intent

Includes: cannabis (derivatives)
cocaine
codeine
heroin
lysergide [LSD]
mescaline

methadone
morphine
opium (alkaloids)

Y13 **Poisoning by and exposure to other drugs acting on the autonomic nervous system, undetermined intent**

Includes: parasympatholytics [anticholinergics and antimuscarinics] and spasmolytics
parasympathomimetics [cholinergics]
sympatholytics [antiadrenergics]
sympathomimetics [adrenergics]

Y14 **Poisoning by and exposure to other and unspecified drugs, medicaments and biological substances, undetermined intent**

Includes: agents primarily acting on smooth and skeletal muscles and the respiratory system
anaesthetics (general)(local)
drugs affecting the:
· cardiovascular system
· gastrointestinal system
hormones and synthetic substitutes
systemic and haematological agents
systemic antibiotics and other anti-infectives
therapeutic gases
topical preparations
vaccines
water-balance agents and drugs affecting mineral and uric acid metabolism

Y15 **Poisoning by and exposure to alcohol, undetermined intent**

Includes: alcohol:
· NOS
· butyl [1-butanol]
· ethyl [ethanol]
· isopropyl [2-propanol]
· methyl [methanol]
· propyl [1-propanol]
fusel oil

Y16 **Poisoning by and exposure to organic solvents and halogenated hydrocarbons and their vapours, undetermined intent**

Includes: benzene and homologues
carbon tetrachloride [tetrachloromethane]
chlorofluorocarbons
petroleum (derivatives)

Y17 **Poisoning by and exposure to other gases and vapours, undetermined intent**

Includes: carbon monoxide
lacrimogenic gas [tear gas]
motor (vehicle) exhaust gas
nitrogen oxides
sulfur dioxide
utility gas

Excludes: metal fumes and vapours ([Y19.-](#))

Y18 **Poisoning by and exposure to pesticides, undetermined intent**

Includes: fumigants
fungicides
herbicides
insecticides
rodenticides
wood preservatives

Excludes: plant foods and fertilizers ([Y19.-](#))

Y19 **Poisoning by and exposure to other and unspecified chemicals and noxious substances, undetermined intent**

Includes: corrosive aromatics, acids and caustic alkalis
glues and adhesives
metals including fumes and vapours
paints and dyes
plant foods and fertilizers
poisonous foodstuffs and poisonous plants
soaps and detergents

- Y20** Hanging, strangulation and suffocation, undetermined intent
- Y21** Drowning and submersion, undetermined intent
- Y23** Rifle, shotgun and larger firearm discharge, undetermined intent
- Y24** Other and unspecified firearm discharge, undetermined intent
- Y25** Contact with explosive material, undetermined intent
- Y26** Exposure to smoke, fire and flames, undetermined intent
- Y27** Contact with steam, hot vapours and hot objects, undetermined intent
- Y28** Contact with sharp object, undetermined intent
- Y29** Contact with blunt object, undetermined intent
- Y30** Falling, jumping or pushed from a high place, undetermined intent
Includes: victim falling from one level to another, undetermined intent
- Y31** Falling, lying or running before or into moving object, undetermined intent
- Y32** Crashing of motor vehicle, undetermined intent
- Y33** Other specified events, undetermined intent
- Y34** Unspecified event, undetermined intent

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10 ข้อ 16 ต่อเนื่อง

- ▶ 16.4. การเลือกที่จะไม่ลง external causes of morbidity and mortality ก็อาจจะทำได้ แต่จะกระทบต่อข้อมูลของชาติและการไม่ระบุเท่าที่จะทำได้เลยนั้น มีความหมายเทียบเท่ากับการลง event of undetermined intent (Y10-Y34)

หลักการรอกสาเหตุการตายตาม ICD-10

- ▶ 17. สามารถค้นหารหัสโรคได้ง่ายๆ จาก

<http://apps.who.int/classifications/icd10/browse/2010/en>

ส่วนที่ 2 ของหนังสือรับรองการตาย (หลักการเขียนชื่อโรคเป็นภาษาไทย)

- ▶ 1. ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับรหัสโรคตาม ICD-10
- ▶ 2. มีความสำคัญในฐานะที่จะถูกบันทึกในเอกสารทางกฎหมายมหาชน และเป็นหลักฐานที่จะถูกใช้อ้างอิงก่อน แพทย์ย่อมต้องรับผิดชอบในทุกกรณี
- ▶ 3. ลงสาเหตุการตายตามที่ควรจะเป็น ยกเว้นโรคที่อาจจะทำให้ญาติผู้ตายเสียหายหรือลำบากใจ แพทย์สามารถเลือกใช้คำกลางๆได้ เช่น เป็นโรคติดเชื้อเรื้อรัง (กรณี HIV) ขาดอากาศ (กรณีแขวนคอที่ญาติไม่ยอมเปิดเผย) เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ของหนังสือรับรองการตาย (หลักการเขียนชื่อโรคเป็นภาษาไทย)

- ▶ 4. กรณีที่เสียชีวิตจากโรคธรรมชาติ และลงสาเหตุเป็นกลุ่ม ill-defined and unknown causes of mortality ไม่ควรเขียนภาษาไทยว่า “ไม่ทราบสาเหตุ” เพราะอาจจะเกิดปัญหายุ่งยากต่อญาติผู้ตาย เช่น งานทะเบียนราษฎรปฏิบัติราชการออกใบมรณบัตร ทางวัดไม่กล้ามาปนกิจศพ เพราะกลัวว่าเป็นการตายอย่างมีเงื่อนไข หรือญาติบางคนอาจจะเกิดข้อสงสัยต่าง ๆ นานา ดังนั้นอาจลงเป็นอาการหรือรูปแบบการตายได้ เช่น “หัวใจล้มเหลวโดยมีปรากฏเหตุ” “ป่วยตายตามธรรมชาติ” “ป่วยไม่ทราบโรค” “เสียชีวิตจากโรคธรรมชาติ” “หัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันโดยไม่ทราบสาเหตุ” เพราะไม่เกี่ยวข้องกับ ICD-10

ส่วนที่ 2 ของหนังสือรับรองการตาย (หลักการเขียนชื่อโรคเป็นภาษาไทย)

- ▶ 5. ลงสาเหตุหลักเพียงอย่างเดียวก็ได้ เช่น “มะเร็งตับ” อาจจะไม่ต้องขยายความว่า “ของเสียคั่งจากตับวายจากโรคมะเร็งตับ”
- ▶ 6. ถ้าเป็นสาเหตุหรือโรคที่เกี่ยวข้องกัน ให้เขียนให้กระชับเป็นวลีที่เข้าใจง่ายเพียงสั้น ๆ เช่น “สมองพวก้ำจากอุบัติเหตุจราจร”

The End